

Husitská teologická fakulta

Univerzity Karlovy

Státní závěrečná zkouška (magisterská)

Náboženství

Tematické okruhy:

1. Bůh (jména, výroky, činy – Stvořitelský hymnus).

Studijní literatura:

BIČ M.: *Ze světa Starého zákona I.* Kalich, Praha 1986, str. 303-313.

BENEŠ J.: *JOZUE. SVATÁ SLOVA V KNIZE JOZUE.* Centrum pro náboženský a kulturní dialog při HTF UK Praha v edici Pontes Pragenses, svazek 78 (L. Marek Chomutov), str. 195-199.

2. Boží lid (žalmy, svátky).

Studijní literatura:

FIORES de S., GOFFI T.: *Slovník spirituality.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 1999, heslo Žalmy.

Nový biblický slovník. Návrat domů, Praha 2009, heslo: Žalmy.

FILIPÍ P.: *Kdo slyší můj nářek. Poselství kajících žalmů.* Mlýn, Jihlava 1997.

HELLER J., BENEŠ J.: *Poutní písně.* Advent-Orion, Praha 2001.

HELLER J.: *Tři svědkové.* Praha 1995, str. 15-44.93-184.

Tanach: 2 Moj 11-13; 3 Moj 16; 23; 4 Moj 9; 28-29; 5 Moj 16.

Nový biblický slovník. Návrat domů, Praha 2009. Heslo Den smíření.

NOVOTNÝ A.: *Biblický slovník.* Praha 1956. Heslo Fáze, slavnost, Přesnice, Žeň.

3. Naděje (ebedské písně, smlouva).

Studijní literatura:

Tanach: Iz 41.8-16; 42,1-5; 44,1-5.21-22; 49,1-6; 50,4-9; 52,13-53,12.

Tanach: 1 Moj 6-9; 15; 15; 2 Moj 19-24; 31; 2 S 7; Ž 89; 132; Jr 31,31-14.

HELLER J.: *Tři svědkové.* Praha 1995, str. 45-99.

BIČ M.: *Svíce nohám mým*. Evangelická církev metodistická, Praha 1992, str. 85-98.

BENEŠ J.: Hospodinova smlouva ve Starém zákoně. *Theologická revue* HTF UK Praha 2006, č. 1-4, str. 3-20.

Nový biblický slovník, heslo Smlouva. Návrat domů, Praha 2009.

4. Sociální témata (Deuteronomistický kodex, desatero).

Studijní literatura:

BENEŠ J.: *Směrnice a řády*. Advent-Orion, Praha 2012.

5. Nová generace (Jozue, Přísloví).

Studijní literatura:

Tanach: Přísloví.

ČEP s deuterokanonickými knihami: Sírachovec.

BENEŠ J.: *JOZUE. SVATÁ SLOVA V KNIZE JOZUE*. Centrum pro náboženský a kulturní dialog při HTF UK Praha v edici Pontes Pragenses, svazek 78 (L. Marek Chomutov).

BENEŠ J.: Duchovní etika v šesté řeči k synovi (rozbor Př 3,11-20). *Theologická revue* HTF UK Praha 1/2013, str. 8-27.

BENEŠ J.: Budování rezistence vůči životnímu stylu u nové generace v exilu na základě přímé řeči k synovi v knize Přísloví (Př 24,13-20). *Theologická revue* 2/2014, str. 155-172.

BENEŠ J.: Učitelka interpretace stvořitelských činů. Alternativa hermeneutického paradigmatu v druhé řeči moudrosti (Př 8,1-31). *Theologická revue* 3/2014, str. 299-314-172.

BENEŠ J.: OTCOVO UČENÍ. Ve sborníku *Gratia autem Dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit*. HTF UK Praha 2015. Pontes Pragenses, sv. 74. (L. Marek. Chomutov). Na stranách 219-238.

6. Hermeneutika a interpretace biblického textu. Autor, čtenář, komunita, text - jeho vznik a funkce, čas čtení, čas textu, čas „události“, historický kontext.

Studijní literatura:

Terry Eagleton, *Úvod do literární vědy* (Praha: Triáda 2005), s. 39-40, 80-124, 125-202

Jean Grondin, *Úvod do hermeneutiky* (Praha: OIKOYMENH 1997), s. 88-173

Walter J. Ong, *Technologizace slova* (Praha: Karolinum 2006), s. 13-91, 157-174

Pechlivanos, M., Rieger S., Struck W., Weitz M. (eds.), *Úvod do literární vědy* (Herrmann & synové, Praha 1999), s. 21-31, 58-73, 74-82, 121-141, 168-172, 200-205, 332-338

Petr Pokorný, Výklad textu (exegeze). In: *Logos a svět. Sborník k sedmdesátinám L. Hejdánka a J. S. Trojana* (Praha: OIKOYMENH 1997), s. 206-216

Paul Ricoeur, Struktura a hermeneutika. In: Kysloušek, P. (ed.), *Znak, Struktura, vyprávění. Výbor z prací francouzského strukturalismu* (Brno: Host 2002), s. 272-304

Peter Szondi, *Úvod do literární hermeneutiky* (Brno: Host 2003), s. 9-22, 51-80, 112-128, 129-160

Francois Vouga, *Teologie Nového zákona* (Jihlava: Mlýn 2009), s. 3-11

7. **Ježíš v moderním kritickém bádání třetí a čtvrté vlny. Přehled vybraných osobností a stanovisek (např. J. D. Crossan, J. Schröter, G. Theissen, G. Vermes, J. D. Dunn, N. T. Wright).**

Studijní literatura:

David E. Aune (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Oxford: Blackwell Publishing 2010), s. 220-235

John Dominic Crossan, *The Historical Jesus: The Life of a Mediterranean Jewish Peasant* (New York: HarperSan Francisco 1991)

James D. G. Dunn, *Jesus Remembered* (Grand Rapids, Eerdmans 2003)

Tom Holmén, Stanley E. Porter, *Handbook for the Study of the Historical Jesus. Vol. I-IV* (Leiden: Brill 2011)

Jiří Lukeš, Byl Ježíš Nazaretský prorokem konce času? Spor o „apokalyptického“ – „neapokalyptického“ Ježíše. In: Vojtíšek, Z. (ed.), *Apokalypsa nebo transformace. Mileniální koncepce v minulosti i současnosti* (Dingir, Praha 2014), s. 243-274

Jens Schröter, *From Jesus to the New Testament: Early Christian Theology and the Origin of the New Testament Canon* (Waco: Baylor University Press, 2013)

Další doporučené zdroje:

https://www.youtube.com/watch?v=d_d0hg-Fpu0

<https://www.youtube.com/watch?v=XAN3kQHTKWI>

<https://www.youtube.com/watch?v=C2m7I4WEoso>

8. **Teologie 1. listu do Korintu. Postoje apoštola Pavla k manželství, ženám, pokrmům, smilstvu, eschatologii, večeři Páně, vzkříšení, spasení. Charakteristika korintské komunity, historický obraz života v římské říši.**

Studijní literatura:

David E. Aune (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Oxford: Blackwell Publishing 2010), s. 413-433

Joseph A. Fitzmyer, S.J., *First Corinthians. A New Translation with Introduction and Commentary. The Anchor Yale Commentary* (New Haven: Yale University 2008)

Hans Hübner, *Biblische Theologie des Neuen Testament. Band 2: Die Theologie des Paulus* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1993), s. 112-208

Werner Georg Kümmel, *Theology of the New Testament* (London: SCM Press 1983), s. 137-243

Další doporučené zdroje:

<https://www.youtube.com/watch?v=y4OJrLdyc4M>

9. Smrt, vzkříšení nebo posmrtný život v období judaismu druhého chrámu a v Novém zákoně.

Studijní literatura:

Stefan Alkier, *The Reality of the Resurrection* (Waco: Baylor University Press 2013)

C. D. Elledge, *Resurrection of the Dead in Early Judaism 200 bce–ce 200* (Oxford: Oxford University Press 2017)

Jon D. Levenson, *Resurrection and the Restoration of Israel* (New Haven: Yale University Press 2006)

Francois Vouga, *Teologie Nového zákona* (Jihlava: Mlýn 2009), s. 62-68

Další doporučené zdroje:

https://www.youtube.com/watch?v=v1Bh_SAEU90

<https://www.youtube.com/watch?v=rZC6tbgpsl4>

https://www.youtube.com/watch?v=-PNB57SXT_o

<https://www.youtube.com/watch?v=wReE8b2Yuzo>

10. Raně křesťanské hymny a počátky křesťanské bohoslužby.

Studijní literatura:

James D. G. Dunn, *Did the First Christians Worship Jesus? The New Testament Evidence* (Louisville: Westminster John Knox Press 2010)

James D. G. Dunn, *Unity and Diversity in the New Testament* (Harrisburg: Trinity Press International 1999), s. 11-173

Larry W. Hurtado, *At the Origins of Christian Worship* (Grand Rapids, Eerdmans 2000), s. 7-97

Petr Pokorný, *Vznik christologie* (Praha: Kalich 1989)

- 11. Trojiční teologie prostého života. (Církev v situaci sekularizace, globalizace a multikulturalismu, principy minimální etiky, prameny poznání Boha a možnosti dogmatických výroků, biblický personalismus (M. Buber, E. Brunner) a nové porozumění trinitárnímu dogmatu.)**

Studijní literatura:

BUBER, Martin. *Já a Ty*. Přel. J. Navrátil. Olomouc: Votobia, 1995, s. 7-106.

KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 72-76.

KUČERA, Zdeněk. *Náboženská témata včera a dnes: studie a reflexe k porozumění teologické přítomnosti*. Praha: M & V, 2003, s. 26-30.

KUČERA, Zdeněk. *Pravda a iluze moderní teologie: hledání věrohodné transcendentie od moderny k postmoderně*. 2. upravené a rozšířené vydání. Praha: Nakladatelství Martin, 2004, s. 42-98.

TILLICH, Paul. *Biblické náboženství a ontologie: výběr ze studií, esejů a kázání*. Praha: Kalich, 1990, s. 18-45.

TRTÍK, Zdeněk. *Slovo víry*. Praha: Blahoslav, 1963, s. 19-29.

- 12. Bůh jako Otec a poznání Boha v Kristu. Bůh jako Tvůrce. Stvoření a stvořenost, multidimenzionální pochopení skutečnosti (K. Heim). Boží obraz v člověku. Hřích a vina. Ospravedlnění z víry.**

Studijní literatura:

KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 20-23.

LOCHMAN, Jan Milič. *Krédo: základy ekumenické dogmatiky*. Praha: Kalich, 1996, s. 37-77.

PÖHLMANN, Horst Georg. *Kompendium evangelické dogmatiky*. Jihlava: Mlýn, 2002, s. 107-171, 197-219.

TILLICH, Paul. *Systematic theology. 1, Reason and revelation, being and God*. 2nd ed. London: SCM, 1984, (lze použít i jakékoli jiné pozdější vydání – též v němčině, francouzštině, ruštině i slovenštině), díl II.

TRTÍK, Zdeněk. *Slovo víry*. Praha: Blahoslav, 1963, s. 30-57.

VOGEL, Jiří. *Karl Heim v diskusi teologie a přírodních věd a jeho pokus o multidimenzionální pochopení skutečnosti*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 57-98.

- 13. Vývoj christologie, christologické dogma, božství a lidství Ježíše Krista v moderní teologii, smrt a vzkříšení Ježíše Krista, soteriologické přístupy.**

Studijní literatura:

KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 24-26.

LOCHMAN, Jan Milič. *Krédo: základy ekumenické dogmatiky*. Praha: Kalich, 1996, s. 78-187.

PÖHLMANN, Horst Georg. *Kompendium evangelické dogmatiky*. Jihlava: Mlýn, 2002, s. 221-308.

TILLICH, Paul. *Systematic theology. Vol. 2, Existence and the Christ*. Chicago: University of Chicago Press, 1984., (lze použít i jakékoli jiné pozdější vydání – též v němčině, francouzštině, ruštině i slovenštině), díl III.

TRTÍK, Zdeněk. *Slovo víry*. Praha: Blahoslav, 1963, s. 58-68.

14. Oživení pneumatologie v 19. a ve 20. století (pietismus, F. Schleiermacher, G. Hegel, probuzenecká teologie). Duch svatý a Duch Kristův. Duch svatý a církve. Svoboda svědomí a norma Ducha Kristova (Z. Trtík).

Studijní literatura:

BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek I. - prehistorie*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986, s. 371-408.

BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek II. - dějiny*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986, s. 415-461, 642-652.

KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 27-31.

LOCHMAN, Jan Milič. *Krédo: základy ekumenické dogmatiky*. Praha: Kalich, 1996, s. 188-274.

TILLICH, Paul. *Systematic theology. Vol. 3, Life and the Spirit, History and the Kingdom of God*. 2nd ed. London: SCM, 1984., (lze použít i jakékoli jiné pozdější vydání – též v němčině, francouzštině, ruštině i slovenštině), díl IV.

TRTÍK, Zdeněk. *Slovo víry*. Praha: Blahoslav, 1963, s. 7-14.

15. Biblické a tradiční koncepce církve. Boží království a církve. Zásadní spory o pojetí církve. Instituce a obecenství. Struktury církve. Církve a svátosti. Církve v sekularizované společnosti. Církve a ekuména.

Studijní literatura:

KUČERA, Zdeněk. *Náboženská témata včera a dnes: studie a reflexe k porozumění teologické přítomnosti*. Praha: M & V, 2003, s. 33-39.

KUČERA, Zdeněk. *Církevní existence dnes. Akademie u sv. Mikuláše: sborník přednášek 2005/2006*. Praha: Církve československá husitská, 2006, s. 69-84.

LÁŠEK, Jan Blahoslav, Kamila VEVERKOVÁ a Jiří VOGEL. *Gratia autem Dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit: pocta profesoru Zdeňku Kučerovi k osmdesátým pátým narozeninám*. Praha: L. Marek, 2015, s. 79-96.

PÖHLMANN, Horst Georg. *Kompendium evangelické dogmatiky*. Jihlava: Mlým, 2002, s. 333-362.

TRTÍK, Zdeněk. *Slovo víry*. Praha: Blahoslav, 1963, s. 7-18.

VOGEL, Jiří. *Církev v sekularizované společnosti: (studie k husitské eklesiologii)*. Brno: L. Marek, 2005, 247 s.

16. Dějinné proměny nauky o posledních věcech. Dějiny a eschatologie (R. Bultmann). Eschatologie a poslední soud. Eschatologie a naděje (J. Moltmann).

Studijní literatura:

BULTMANN, Rudolf Karl. *Dějiny a eschatologie*. Praha: Oikúmené, 1994, 129 s.

KUČERA, Zdeněk. *Trojčinní teologie: základ teologie ve zjevení*. Brno: Luboš Marek, 2002, s. 233-238.

KUSCHEL, Karl Josef. *Teologie 20. století (Antologie)*. Praha: Vyšehrad, 1995, s. 267-277.

PÖHLMANN, Horst Georg. *Kompendium evangelické dogmatiky*. Jihlava: Mlým, 2002, s. 363-402.

TILLICH, Paul. *Systematic theology. Vol. 3, Life and the Spirit, History and the Kingdom of God*. 2nd ed. London: SCM, 1984., (lze použít i jakékoli jiné pozdější vydání – též v němčině, francouzštině, ruštině i slovenštině), díl V.

17. Starozákonní a novozákonní koncepce etiky, etika v řeckém myšlení, významné koncepce křesťanské etiky (Augustin, Tomáš Akvinský, J. Kalvín, I. Kant).

Studijní literatura:

FUCHS, Eric. *Co dělá naše jednání dobrým?: uvedení do etiky*. Jihlava: Mlým, 2003, s. 87-158.

18. Teologie v kontextu existenciální a dialogické filozofie (K. Rahner, P. Tillich). Teologie a proměny společenských paradigmat. Etický rozměr vzdělání. Teologická ekologie.

Studijní literatura:

KUČERA, Zdeněk. *Hoře a milost: ke kořenům teologie církve radikálního modernismu*. Brno: Luboš Marek, 2002, s. 90-117.

KUSCHEL, Karl Josef. *Teologie 20. století (Antologie)*. Praha: Vyšehrad, 1995, s. 40-48, 85-89, 360-367.

Paul TILLICH. *Lidské tázání po nepodmíněném*. Přel. J. B. Lášek a Z. Kučera. Brno: 3K, 1997, 86 s.

VOGEL, Jiří a Dalibor VIK. *Kapitoly z dialogu mezi vědou a vírou*. Chomutov: L. Marek, 2013, s. 210-218.

V Praze dne 30. 9. 2020